

ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ Ι

ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

Τ.Ε.Ι Κρήτης, Σχολή Διοίκησης & Οικονομίας

Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στη
Λογιστική και στην Ελεγκτική

Χειμερινό Εξάμηνο 2012 - 2013
ΖΗΣΗΣ Β., Ph. D.

1

ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

1. **Γενική Εισαγωγή**
 - ο Η διάκριση των υποχρεώσεων
 - ο Λογαριασμοί υποχρεώσεων
2. **Λογιστική Απεικόνιση**
 - ο Τοκοφόρες και μη Υποχρεώσεις
 - Γραμμάτια Πληρωτέα
 - Δάνεια Πληρωτέα
 - Ομολογιακά Δάνεια
 - ο Υποχρεώσεις σε συνάλλαγμα

2

Γενική Εισαγωγή

- Η διάκριση των Υποχρεώσεων
 - Με το νομικό τύπο
 - Τοκοφόρες ή όχι
 - Διακανονισμός σε μετρητά ή όχι
 - Σε € ή σε ξένο νόμισμα
 - Διάρκεια Υποχρέωσης (Βραχυπρόθεσμη ≠ Μακροπρόθεσμη)

3

Γενική Εισαγωγή

Συγκεκριμένη Ημερομηνία & Ποσό	Τύποι Υποχρεώσεων		
	Μη - Συγκεκριμένη Ημ/νια & Ποσό	Πιθανές Υποχρ.	Μελλοντικές Συμφωνίες
Τόκοι, Δάνεια	Εγγυήσεις	Δικαστικές Διαμάχες	Συμφωνίες Μελλοντικών Αγορών
Περ/τερο βέβαιες	←—————→		Λιγότερο βέβαιες

4

Γενική Εισαγωγή

- **Λογαριασμοί Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων**
 - Προμηθευτές
 - Γραμμάτια Πληρωτέα
 - Υποχρεώσεις σε τράπεζες
 - Πιστωτές Διάφοροι
 - Μερίσματα πληρωτέα
 - Αμοιβές πληρωτέες
 - Επιταγές μεταχρονολογημένες πληρωτέες
 - Φόροι πληρωτέοι
 - Μεταβατικοί Λογαριασμοί Παθητικού (Έσοδα επομένων χρήσεων ή Προεπισπραχθέντα έσοδα)
- Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις (Ομολογιακά δάνεια, Μισθώσεις)
- Προβλέψεις

5

ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

- **Προβλέψεις:** Υποχρεώσεις αβέβαιου χρόνου ή ποσού (ενδεχόμενες υποχρεώσεις ως προς το ποσό ή τον χρόνο διακανονισμού)
 - Παρούσα δέσμευση ως αποτέλεσμα δεσμευτικού γεγονότος του παρελθόντος
 - Δεσμευτικό γεγονός: όταν δεν υπάρχει άλλη λύση για την οικονομική οντότητα από το διακανονισμό της δέσμευσης
 - Επιβολή με νόμο
 - Όταν δημιουργεί βάσιμες προσδοκίες ότι η οικονομική οντότητα θα αναλάβει τη δέσμευση.
 - Θα απαιτηθεί εκροή πόρων για το διακανονισμό της δέσμευσης
 - Μπορεί να γίνει αξιόπιστη εκτίμηση
- **Προσοχή:** η πρόβλεψη στηρίζεται σε εκτιμήσεις

6

ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

■ Παραδείγματα:

- Μπορείς να κάνεις πρόβλεψη για
 - > καταστροφή από σεισμό
 - > εγγυήσεις για εμπορεύματα που πουλάς
 - > αποζημίωση προσωπικού για το χρονικό διάστημα που έχει δουλέψει
 - > αποζημίωση προσωπικού για το χρονικό διάστημα που θα δουλέψει

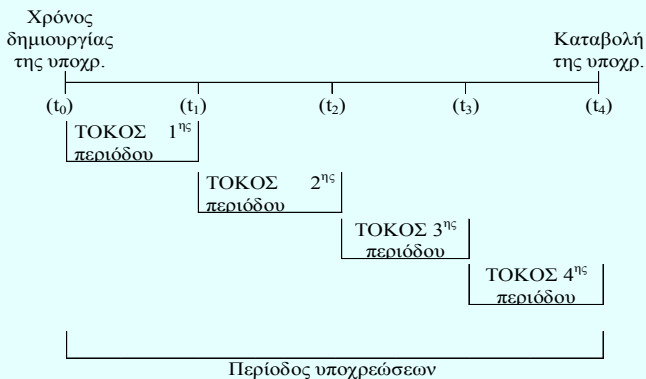
7

ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

- **Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις:** Πιθανή δέσμευση από γεγονότα του παρελθόντος που θα επιβεβαιωθεί μόνο από τη πραγματοποίηση ενός ή περισσότερων αβέβαιων γεγονότων που δεν ελέγχει η οικονομική οντότητα
 - Δεν είναι πιθανό να απαιτηθεί εκροή πόρων ή να μετρηθεί με αξιόπιστο τρόπο η δέσμευση
- Π.χ. δικαστικές διαμάχες ανάλογα με το αν είναι πιθανώς αρνητική ή θετική η έκβαση της δικαστικής διαμάχης
 - Αν είναι απομακρυσμένη η πιθανότητα τίποτα
 - Αν υπάρχει κάποια μικρή πιθανότητασαν σημείωση
 - Αν υπάρχει μεγάλη πιθανότητα => Πρόβλεψη

8

II. ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ

9

II. ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ

- Επειδή η υποχρέωση σχετίζεται με την παροχή πίστωσης θα πρέπει να γνωρίζουμε:
 - > Το ύψος της υποχρέωσης στην αρχή ή στο τέλος της περιόδου
 - > Τους (χρεωτικούς) τόκους που έχουν προσδιοριστεί (αν υπάρχουν) για τη περίοδο της πίστωσης
 - > Αν υπάρχουν κάποιες αποπληρωμές στη διάρκεια της πίστωσης

10

II. ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ

■ Λογιστική Απεικόνιση

- > Δίκαιη αξία στο χρονικό σημείο που μας ενδιαφέρει
 - ❖ **Μη τοκοφόρες:** το ποσό που θα καταβάλλεις στη λήξη της πίστωσης.
 - ❖ **Τοκοφόρες**
 - ❖ Το ποσό που θα καταβάλλεις στο τέλος της πίστωσης (Ονομαστική αξία) – Μη δεδουλευμένοι τόκοι
 - ή
 - ❖ Το ποσό που δάνεισες (Ονομαστική αξία) + δεδουλευμένοι τόκοι

11

II. ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ

■ Γραμμάτια Πληρωτέα

- **Ονομαστική Αξία:** Η αξία που αναγράφεται στο γραμμάτιο και θα εισπραχθεί στη λήξη του.
- **Λογιστική Απεικόνιση:** Απαιτείται προσοχή όταν στην ονομαστική αξία του γραμματίου ενσωματώνονται και τόκοι
 - Ο λογαριασμός **Γραμμάτια Πλη/τέα** πιστώνεται με την ονομαστική αξία του γραμματίου.
 - Ο λογαριασμός **Μη δεδουλευμένοι τόκοι γραμματίων πλη/τέων** (αντίθετος λογαριασμός) χρεώνεται με το ποσό των μη δεδουλευμένων τόκων
 - Η **πραγματική αξία** της Υποχρέωσης απεικονίζεται ως Γραμμάτια Πλη/τέα – Μη Δεδ. Τόκοι Γραμμάτια Πλη/τέων

12

II. ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ

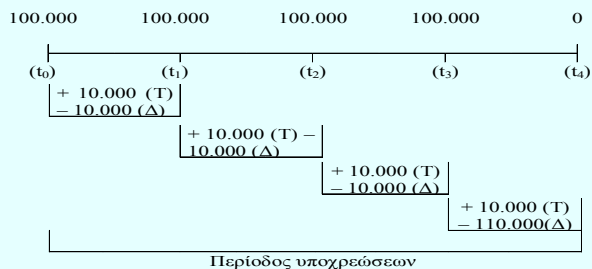
■ Δάνεια

- Λογιστική Απεικόνιση: Το ποσό που δάνεισες (Ονομαστική αξία) + δεδουλευμένοι τόκοι.
- Προσοχή: Αν υπάρχουν κάποιες αποπληρωμές στη διάρκεια της πίστωσης
 - > Τόκο
 - > Τόκο και κεφάλαιο (τοκοχρεολυτικές)

13

II. ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ

Παράδειγμα 1: Ποσό : 100.000, Ετήσιο επιτόκιο 10%
 Διάρκεια: 4 έτη, Κάθε έτος θα δίνεται ο τόκος
 (Ημερομηνία σύναψης δανείου 1/1/2005)

14

II. ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
	Δάνειο στην αρχή της περιόδου				Δάνειο στο τέλος της περιόδου
Περίοδο	περίοδου	Περίοδου	Ετήσια Δόση	Επιστροφή Κεφαλαίου	περίοδου
0					100.000
1	100.000	10.000	10.000	0	100.000
2	100.000	10.000	10.000	0	100.000
3	100.000	10.000	10.000	0	100.000
4	100.000	10.000	110.000	100.000	0
		40.000	140.000	100.000	

15

II. ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ

Ταμείο	1/01/05	X	Π
Δάνειο Πλ/τέο (Μακρ)		100.000	100.000
Αιτ: έκδοση δανείου			
Τόκος - έξοδο	31/12/05	X	Π
Ταμείο		10.000	10.000
Αιτ: Καταβολή τόκου			
2007			
Τόκος - έξοδο	31/12/07	X	Π
Ταμείο		10.000	10.000
Αιτ: Καταβολή τόκου			
Δάνειο Πλ/τέο (Μακρ)	31/12/07	X	Π
Δάνειο Πλ/τέο (Βραχ)		100.000	110.000
Αιτ: Εξόφληση δανείου και τελευταίας δόσης			
2008			
Δάνειο Πλ/τέο (Βραχ)	31/12/08	X	Π
Τόκος - έξοδο		100.000	
Ταμείο		10.000	110.000
Αιτ: Εξόφληση δανείου και τελευταίας δόσης			

II. ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ

Παράδειγμα 2: Ποσό : 10.000, Διάρκεια 3 έτη, Ετήσιο επιτόκιο: 7%, 3 ετήσιες δόσεις €3.810 (Η δόση καθορίζεται με προεξόφληση). Το δάνειο συνάφθηκε 1/7 και η δόση θα καταβάλλεται κάθε 30/6.

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
	Δάνειο στην αρχή της περιόδου				Δάνειο στο τέλος της περιόδου
Περίοδο	περίοδου	Περίοδου	Ετήσια Δόση	Επιστροφή Κεφαλαίου	περίοδου
0					10.000
1	10.000	700	3.810	3.110	6.890
2	6.890	482,3	3.810	3.327,7	3.562,3
3	3.562,3	247,7	3.810	3.562,3	
		1430	11.430	10.000	

17

II. ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ

Ταμείο - Καταθ. όψεως	1/07/X1	X	Π
Δάνειο Πλ/τέο		10.000	10.000
Αιτ: έκδοση δανείου			
Τόκος - έξοδο	31/12/X1	X	Π
Τόκοι πληρωτέοι (ή Δάνειο πλ/τεο)		350	350
Αιτ: Καταλογισμός τόκων			
Τόκοι πληρωτέοι	30/06/X2	X	Π
Τόκος - έξοδο		350	
Δάνειο Πλ/τέο		3.110	3.810
Ταμείο			
Αιτ: Εξόφληση τοκοχρεολυτικής δόσης			

18

II. ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ

- **Ομολογιακά Δάνεια: ειδική κατηγορία δανείων**
 - Δάνειο που διαιρείται σε ομολογίες και "πουλιέται" (έκδοση) στο ευρύ επενδυτικό κοινό, πληρώνεται τόκος ετησίως (ή ανατοκισζόμενο, συνήθως εξαμηνιαίως) και το κεφάλαιο που δανείστηκε επιστρέφει στο τέλος
- **Ορολογία**
 - ονομαστική αξία: ποσό που αναγράφεται στην ομολογία και θα επιστραφεί στη λήξη
 - στο άρτιο (έκδοση): ομολογία που εκδίδεται στην ονομαστική αξία
 - πραγματική αξία: Παρούσα αξία μελλοντικών πληρωμών με προεξόφληση χρησιμοποίησης το επιτόκιο της αγοράς
 - επιτόκιο ομολογίας: το ποσοστό που καθορίζει μελλοντικές πληρωμές επί της ονομαστικής αξίας
- **Τιμή έκδοσης:** Αυτό που θα εισπράξει ο εκδότης
 - Η τιμή έκδοσης διαφέρει από την ονομαστική αξία αν το επιτόκιο της ομολογίας (coupon rate) διαφέρει από το επιτόκιο της αγοράς
 - Έκδοση υπό το άρτιο:
 - Επιτόκιο αγοράς > επιτόκιο της ομολογίας ⇒ τιμή έκδοσης < ονομαστική αξία
 - Έκδοση υπέρ το άρτιο:
 - Επιτόκιο αγοράς < επιτόκιο της ομολογίας ⇒ τιμή έκδοσης > ονομαστική αξία

19

II. ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ

Έκδοση στο Άρτιο: Ποσό = 100.000, Ετήσιο επιτόκιο αγοράς =
Επιτόκιο Ομολογίας: 10% , Διάρκεια: 5 έτη, Κάθε έτος θα δίνεται ο τόκος

Περίοδο	(1) Δάνειο στην αρχή της περιόδου	(2) Τόκος Περίοδου	(3) Ετήσια Δόση	(4) Επιστροφή Κεφαλαίου	(5) Δάνειο στο τέλος της περιόδου
0					100.000
1	100.000	10.000	10.000	0	100.000
2	100.000	10.000	10.000	0	100.000
3	100.000	10.000	10.000	0	100.000
4	100.000	10.000	10.000	0	100.000
5	100.000	10.000	110.000	100.000	0
		50.000	150.000	100.000	

II. ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ

Υπό το άρτιο: κεφάλαιο: 100.000 (ονομαστική αξία), επιτόκιο ομολογίας :
12%, διάρκεια : 5 έτη, δόσεις: 10 εξαμηνιαίες (6000€), επιτόκιο αγοράς :
14%, τιμή έκδοσης : 92.976

Περίοδο	(1) Δάνειο στην αρχή της περιόδου	(2) Τόκος Περίοδου (7%)	(3) Ετήσια Δόση (6%)	(4) Αύξηση του Ομολ. Δανείου	(5) Δάνειο στο τέλος της περιόδου
0					92.976
1	92.976	6.508	6.000	508	93.484
2	93.484	6.544	6.000	544	94.028
3	94.028	6.582	6.000	582	94.610
4	94.610	6.623	6.000	623	95.233
5	95.233	6.666	6.000	666	95.899
6	95.899	6.713	6.000	713	96.612
7	96.612	6.763	6.000	763	97.375
8	97.375	6.816	6.000	816	98.191
9	98.191	6.873	6.000	873	99.064
10	99.064	6.936	6.000	936	100.000
		67.024	60.000	7.024	

II. ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ

- Α' Τρόπος

38.00 Ταμείο	92.976
45.00 Ομολογιακά δάνεια μη μετατρέψ σε μετοχές	92.976
Έκδοση ομολογ. Δανείου	
Με τον καταλογισμό της δόσης	
65.00 Τόκοι και εξόδα ομολογιών	6.508
45.00 Ομολογιακά δάνεια μη μετατρέψ σε μετοχές	508
53.05 Τοκομερίδια πληρωτέα	6.000
Καταλογισμός τόκων - δόσης	

22

II. ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ

- Β' Τρόπος

16.16 Διαφορές έκδοσης και εξόφλ. Ομολογιών	7.024
38.00 Ταμείο	92.976
45.00 Ομολογιακά δάνεια μη μετατρέψ σε μετοχές	100.000
Έκδοση ομολογ. Δανείου	
Με τον καταλογισμό της δόσης	
65.00 Τόκοι και εξόδα ομολογιών	6.000
53.05 Τοκομερίδια πληρωτέα	6.000
Καταλογισμός τόκων- δόσης	
66.05.16 Αποσβέσεις διαφορών έκδοσ. & εξόφλ. Ομολ.	702,4*
16.99.16 Αποσβεσμένες διαφ.έκδοσ. & εξόφλ. Ομολ.	702,4 *
Καταλογισμός αποσβέσεων	
(* ή 508)	

23

II. ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ

- Υπέρ το άρτιο: κεφάλαιο: 100.000 (ονομαστική αξία), επιτόκιο ομολογίας: 12%, διάρκεια: 5 έτη, δόσεις: 10 εξαμηνιαίες (6000€), επιτόκιο αγοράς: 10%, έκδοση: 107.721

Περίοδο	(1) Δάνειο στην αρχή της περιόδου	(2) Τόκος Περίοδου (5%)	(3) Εξαμην. Δόση (6%)	(4) Μείωση στην αξία του Ομολ. Δανείου	(5) Δάνειο στο τέλος της περιόδου
0					107.721
1	107.721	5.386	6.000	614	107.107
2	107.107	5.355	6.000	645	106.462
3	106.462	5.323	6.000	677	105.785
4	105.785	5.289	6.000	711	105.074
5	105.074	5.245	6.000	746	104.328
6	104.328	5.216	6.000	784	103.544
7	103.544	5.177	6.000	823	102.721
8	102.721	5.136	6.000	864	101.857
9	101.857	5.093	6.000	907	100.950
10	100.950	5.050	6.000	950	100.000
		52.279	60.000	7.721	

II. ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ

- **Υποχρεώσεις σε συνάλλαγμα**
 - Κατά την **πληρωμή** των υποχρεώσεων μπορεί να υπάρξουν
 - **Χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές** (πληρώνεις σε € περισσότερα απ' ότι έχεις παρουσιάσει στα βιβλία σου).
 - **Πιστωτικές συναλλαγματικές διαφορές** (πληρώνεις σε € λιγότερα απ' ότι έχεις παρουσιάσει στα βιβλία σου).
 - Κατά την **αποτίμηση** των υποχρεώσεων σε συνάλλαγμα. Οι συναλλαγματικές διαφορές είναι από αποτίμηση και δεν είναι πραγματοποιημένες.
 - Η λογιστική αντιμετώπιση είναι ίδια όπως και στη περίπτωση των απαιτήσεων.